

העם

מדד יוקר הכפיה

כפאסאדינה אשר בארצות הברית עמלו המדענים, חיברו את הנקודות ששודרו על ידי החללית מארינר-4, ממרחק של 135 מיליון קילומטרים. כל 40 אלף נקודות היוו תמונה אחת של המאדים.

בתל-אביב ובירושלים ישבו אנשים אחרים, ציירו יחד את אלפי הנקודות הקטנות הן מצטרפות לתמונה של מערכת-הכוכבות הן קרובה בישראל.

מדעני ארצות-הברית עדיין לא העזו להסיק סופית אם קיימים בעלי-חיים על המאדים אם לאו. אולם פרשני ישראל כבר יכלו להסיק את המסקנה הראשונה לגבי הצפוי בארץ.

מסקנה זו אומרת: המלחמה בין הכפיה הדתית והכוחות החילוניים עשויה להיות חשובה יותר במערכת-הבחירות מאשר הן מאבק בין שני פלגי מפא"י.

ליטרת הכשר. כי בעוד שההשמות ההדדיות בין אנשי הרוב והמיעוט, בין המערך-לאחרות-פועלי-ישראל ובין רשימת-פועלי-ישראל, מתחיל לשעמעם את הציבור, מתחמם יותר ויותר המאבק על הכפיה הדתית.

במרכזו עמדו הצעות-החוקים, שהדתיים ניסו להעבירן ברגע האחרון (ראה להלן).

אך נוספו להן עובדות מרגיזות אחרות. בחיפה פרצה שביתה של הקצבים, כי מחאה על עליית מחירי הבשר. כל עקרת בית ישראלית הרגישה בעלייה מסחררת זו בשנים האחרונות. ואף כי גורמים רבים משפיעים על מחירים אלה, לא יכול היה איש לשכוח כי אחד המרכיבים העיקריים הוא המנגנון הטפילי העצום של שוחדים ומשיגים החותך לו את חלקו מכל ליטרת בשר.

מדד יוקר הכפיה הדתית עולה בן-התמדה, והוא נמדד לא רק בחופשי, אלא גם בכסף.

זאת הוכיחה גם ידיעה קטנה אחרת: חברת צ"מ רוצה להתפטר מאוניות-הנוסעים שלה, ובראשן האוניה שלום. פאר הצי-הישראלי מכניס הפסדים - ואחת הסיבות העיקריות לכך היא חוסר תפריט המושך נוסעים. המשבח הכשר-למהדרין של שלום, פרי הקוגניות הקואליציוניות, עולה בכסף.

צ"מ טוענת, בצדק, כי לא היא צריכה לשאת במחירי הקוגניות הקואליציוניות, אלא הממשלה עצמה. בסופו של דבר יוגש החשבון לאזרח, שבתר בממשלה זו, גם בכך יש צדק.

הממשלה

מירון התלינים

חמישה תלינים התייצבו בקו היוגוק. לכל אחד היה קורבן מיועד. המנצח, כך נקבע, יוכה לתלות את קורבנו. החמישה לבשו צורה של הצעות-חוק. כל אחד מהם נועד לקטול חרות אחרת של האזרח הישראלי:

● הצעת חוק השבת, שנועדה לקטול את חופש-הנופש,

● הצעת חוק לשון הרע, שנועדה לקטול את חופש-העתונות,

● הצעת חוק ניתוח המיתם, שנועדה לקטול את חופש-המדע,

● הצעת חוק הרפואים, שנועדה ל-קטול את חופש-העיסוק,

● הצעת חוק החושבים, שנועדה ל-קטול את חופש-הפרנסה.

בין החמישה נערך מירון מטורף, מן היוגוק בממשלה ועד הטיים בכנסת. ראתה זאת תחרות של הכל יגד הכל.

עייפות למען החופש היה ברור מראש כי אי-אפשר יהיה להעביר את כל חמש הצעות-החוק. קודם כל, מפני של בכך היה המערך חרוץ על עצמו פסק-דין של תבוסה מוחצת ליד הקלפי. גם הציבור הסבלני ביותר לא היה מסוגל לעמוד בהתקפה ביוזמת כוחות על-חרו יותיו. כל אחד מן החוקים המוצעים לבדו הסיפק בהחלט כדי להשחית את פני המערך, לצמצם את מיספר המנדטים שלו בכנסת הששית.

אולם היו גם מיגבלות טכניות. נותר רק שבוע אחד עד לסיים עבודת הכנסת, והח"כים העייפים גילו אירצון מוחלט להאריך את המשב. הם רצו להירתם למלחמת-הבחירות. גם קשה בכנסת ל-

צמצם את התיכוח על הצעת-חוק. כאשר ניסו להוריד, בשבוע האחרון, את המון המוקצב לתיכוח על הצעת-החוק, פרץ כמעט מרד גלוי.

יש גם מיגבלות טכניות-משרדיות. אחרי שהצעת-חוק עוברת בוועדה, יש להדפיס את הנוסח המתוקן. את ההצעה המודפסת יש להניח על שולחן הכנסת 48 שעות לפני הדיון. המדפיס הממשלתי לא יכול היה להתגבר על העבודה - ונוצר המצב האבסורדי שחרויות אורחיות בסיסיות יכלו להניצל הודות לעייפותם של פועלי-דפוס.

כל רגע יקר. בסוף דמה המירון כמעט להגרלה של פיס הסוך. התלוצץ ח"כ: "אם ימות חבר-כנסת, ויהיה צורך להספידו, עשוי הדבר להציל את המדינה מחוק לשון הרע." כותנתו: אם תאבד הן כנסת שעה-שתיים בהספדים, לא יהיה

ברית אחים

זמן לגשת לדיון בחוק זה. גרוע מזה: כל אחד מן הקורבנות ה' מיועדים קיוה בסתר ליבו כי תורו של רעו יגיע לפני תורו שלו - וכי קטי' לתו תעסיק את הכנסת די זמן כדי ל-הצילו מגורל דומה.

הצעה פכנית. הראשון שניצל זמנית היה חופש-הפרנסה. הצעת-החוק המח' רידה, שבאה לאפשר את נישול חבר המושב אם ימרוד במפלגתו, נגנזה זמנית.

שום התעוררות של מצפון לא גרמה לכך, אלא סיבה טכנית בלבד. כדי ל-הסוות את מטרם הפיאודלית, הכלילו היוזמים את סעיף-המושבים בהצעת חוק האגודות המקצועיות. חוק מסורבל ה' כולל עשרות רבות ש' סעיפים אחרים.

כאשר הונחה הצעה ארוכה זו על שול' חן חברי-הכנסת, פרצה סערה. הח"כים טענו בצדק כי אי-אפשר לקבל חוק כה עקרונני, וכה ארוך, ללא עיון מעמיק ודיון מפורט, וכי כל הנוהל גובל ב' ביוון הכנסת.

תחת לחץ זה הסכימה הממשלה לדרות את הדיון - לפי שעה. אולם בינתיים ניס' תה להגניב את אותו העניין בחוק הירושנה, שהונח במפתיע על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה ביום השני.

הלחץ לא הספיק. גורל דומה הצ' לל את חופש-העיסוק. הצעת-החוק, ש' נועדה לפנות לרופאים צעירים לעבוד בעמירות פיתוח, נדחתה.

גם לכך במישורין מרד הרופאים. לוי אשכול חשש שמא יתפוש של שאר ענפי האינטיגנציה, יזיק לו בבחירות.

מאחורי הצעת-החוק עמדה קופת-חולים. שרצתה לזכות בכוחות-עבודה זולים ו' בטוחים. קבוצת-לחץ זו לא הספיקה. אח' רי הדברות עם ראשי ההסתדרות ה-

(המשך בעמוד 13)

תצפית

אם יאושר חוק-לשוך-הרע בכנסת, בהשפעת הדתיים, צפה לגל של גילויים על אישי הצמרת הדתית. המניע העיקרי: להביא לפירסום גילויים אלה לפני שהחוק החדש ייכנס לתוקפו. ימנע את

פירסום בעתיד. זוהי אחת הסיבות ללחצם של העסקנים הדתיים להחיש את מתן התוקף לחוק.

עומדת להתעורר השאלה: מי ישלם את שכרו והוצאותיו של הפרקליט הזר שיגן על מחמוד אלי-חיג'אזי? בית-המשפט הצבאי לא הביע עדיין כל דיעה על כך, כנראה מתוך הנחה שממשלות-ערב ישלמו את החשבון. אם אמנם יהיה כך, עלול הפרקליט לשרת את מכונת-

התעמולה האנטי-ישראלית יותר מאשר את הנאסם, ומשפט חיג'אזי יתפזר

לבמת-תעמולה חידוה-במינה נגד ישראל. אין סעם לקיים את המשפט בדלתיים סגורות, מאחר שממילא יש להניח כי פרקליט זר יפרסם את כל הפרטים אחרי

צאתו מן הארץ.

אישקט ויוצר בגבול הצפוני. ממשלת ישראל לא שוכנעה כי עבודות-ההטייה המבוצעות עתה בתחומי לבנון אמנם מיועדות לצורכי-השקיה פנימיים, ואינן חלק מההוכנית הערבית הכללית להטות את כל מקורות הירדן.

תגובת ישראל עשו' ייה, לכן, להיות תקיפה ביותר. ה' ממשלה אינה מוד' אגת מפני ההתפת' חריות הצפויות, כי החישוב הוא שכל התנשקות בגבול יכולה רק להעלות את יוקרתו של לוי

אשכול. לעומת זאת, עלול הדבר לסכן את היחסים עם צרפת.

מקורות הכפי פיים של רפ"י נתקלת בקשי ייב. אמנם עובדים של יחיד-המערך בטרק, אך נתעורר החשש שאם יצליחו, אי' אפשר יהיה לנצל מקורות אלה גם ל' מימון תעסולת-ה' בחירות של המערך.

עדיין לא ברור ב' איזו מידה יזרמו כספי סולל בונה ל' שתי הקופות.

ייוודע כי כמה מראשי רפ"י גייסו כי שבועות האחי רונים סכומים של אלפי לירות

מפוזרים וחרשתנים, בנימוק שעליית כוחו של המערך יזחזק את היסודות השמאליים במדינה, יביא בעקבותיו שורה של חוקים וקנות לרעת הסקסור הפרטי.

בינתיים יטיל ראשי-הממשלה על ד"ר יעקב ארנון לחקור אם כספים שנתרמו בשעתו למטרה שהוגדרה עליידי המת' רימים, "מטרה בטחונית ממדרגה ראשונה", לא הגיעו ל"קרן הבחירות" של רפ"י. ד"ר ארנון, ממלא עתה את התפקידים שמילא בעבר

שמעון פרס במשרד-הבטחון.

גם אם משה דיין יוסיף להצהיר כי הוא אינו הולך עם המיעוט ואינו מצטרף לרפ"י, לא יינתן לו מקום ברשימת המערך לכנסת השישית. הצמרת החתיקה של מפא"י לא תימנע משום צעד שיש בו כדי להרחיק את דיין, ולוא גם בצורה מוחלטת, מן הזירה ה' פוליטית.

עדיין קיימים חששות בצמרת רפ"י לגבי ההופעה ל' בחירות בהסתדרות. לראשי המיעוט נסתבר כי כל החלטה תהיה לרעתם: אם לא תלך רפ"י לבחירות אלה, ישתלט המערך על מנגנון-ההסתדרות כולו ויוכל להפעילו נגד רפ"י בבחירות לכנסת. לעומת זאת, אם ילכו לבחירות, ברור כי יספגו תבוסה, וזו, שתבוא ערב הבחירות לכנסת, תשפיע לרעה על סיכויה שם.

גם מתכנני התעמולה של המערך אחוזים חששות. כמה גורמים, הברורים כבר עתה, ישפיעו לרעה על מאמציהם: (א) הרושם המדכא שנוצר עליידי השלב האחרון של עבודת הכנסת, באווירה של הצעות-חוקים בלתי-פופולאריים ומשברים קואליציוניים, (ב) בואו הקרוב של המשבר הגרמני הראשון, שיביא, בלי כל ספק, להתעוררות ציבורית שלילית ביותר.

יצחק נבון, מי שהיה מזכירו המדיני של דויד בן-גוריון, יופיע כמועמד שלישי ברשימת רפ"י, כנציג ספרדי-עדתני.

נבון שאף לרשת את מקומו של בכור יסירית ליד שולחן-הממשלה, מקוה כי לאחר הבחירות יצליח להגיע ליעדו זה.

מנהלה הכללית של חברת "רסקו" מרדכי חיים שטרק, יסרב להופיע כמועמד אלטרנטיבי של גח"ל לתפקיד ראש עיריית תל-אביב. שטרן יתבע מקום בכנסת, מתוך שיקול שנטם בהיותו ח"כ, ויכל להוסיף למלא את תפקידו הנוכחי.

נשיא התנועה הציונית, ד"ר נחום גולדמן, יתנגד בתוקף למנות יושבי-ראש אחר להנהלת הסוכנות, במקומו של משה שרת. גולדמן יטען כי התפקיד ניתן לשרת בגלל מעמדו המיוחד. עתה, לאחר שהוא עצמו הפך תושב-יבש, יאין עוד כל צורך בהכונה כפולה של יושבי-ראש ושל נשיא.